

Lokalförsörjningsplan 2021-2026

Barn- och ungdomsförvaltningen
Alingsås kommun

Typ av styrdokument:

Beslutande instans: Barn- och
ungdomsnämnden

Datum för beslut: 2021-05-18

Diarienummer: 2021.120 BUN

Gäller för: Barn- och ungdomsförvaltningen

Giltighetstid:

Revideras senast: 2022-05-31

Dokumentansvarig: Lokalcontroller

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Innehåll

1	Inledning.....	2
1.1	Mål och inriktning.....	2
2	Sammanfattning	2
3	Verksamhetslokaler.....	3
3.1	Nulägesbeskrivning	3
3.1.1	Kapacitet förskola	3
3.1.2	Kapacitet skola	4
3.2	Fördjupad beskrivning av framtida lokalbehov	4
3.2	Behovsanalys förskola.....	4
3.2.1	Trendprognos, förskola 2021-2026	5
3.3	Behovsanalys skola.....	5
3.3.1	Trendprognos grundskola.....	6
4	Objektslista.....	7
5	Prognos och kostnadsutveckling.....	7
5.1	Hyrorna varierar.....	7
5.2	Paviljonger	7

1 Inledning

Barn- och ungdomsnämndens lokalförsörjningsplan ingår som en del i kommunens övergripande lokalförsörjningsplan. Underlaget ska ligga till grund för de beslut om utveckling och förändring som tas inom lokalförsörjning både i barn- och ungdomsnämndens och i kommunens Budget.

Planen revideras årligen och visar innevarande år och fem år framåt för att åskådliggöra hur verksamheten bedrivs idag, samt redovisar det uppskattade behovet av förskole- och skollokaler för perioden 2021-2026.

1.1 Mål och inriktning

Den målbild som ligger till grund för barn- och ungdomsförvaltningens lokalplanering är att till en rimlig kostnad, vid rätt tidpunkt och på rätt plats ha lokaler som är likvärdiga och lämpliga för sitt ändamål.

Barn- och ungdomsnämndens Budget 2021-2023 ger en färdriktning även för lokalplaneringen. Budgeten visar på att en strategisk lokalplanering och omstrukturering i lokalutnyttjande kan ge förutsättningar för att barn- och ungdomsnämnden ska kunna lägga mer resurser på personalkostnader och kunna skapa en väl fungerande inre organisation, med behörig personal, barn- och elevhälsa, rektorer och fungerande stödstruktur på varje enhet. Att vid nybyggnation placera förskolor och skolor geografiskt strategiskt för att möjliggöra att organisera grupper och klasser med en allsidig social sammansättning ska ses som ett långsiktigt arbete för att skapa en likvärdig förskola och skola samt för en hållbar integration. Strategisk lokalplanering med om- till och nybyggnation utifrån ramprogram för förskola och skola skapar även förutsättningar för att kunna forma minskade barngrupper i förskolan och skapa en hållbar klassorganisation i skolan.

Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2019-11-26 om vision för framtida skolorganisation och gav förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till framtida skolorganisation i respektive delområde; Kommundel Bjärke, Kommundel Långared, Alingsås Södra kommundel, Förskolor i centralorten, F-6 skolor i centralorten samt 7-9 skolor i centralorten. Långsiktigt arbete pågår utifrån visionen tillsammans med planering utifrån behov och kapacitet i relation till nybyggnation.

2 Sammanfattning

Alingsås är en kommun under tillväxt. Det byggs mycket bostäder och planeras för nya bostadsområden. Även förtätning av redan befintliga bostadsområden pågår. I takt med att kommunen växer ökar även antalet barn och elever. För att möta denna befolkningstillväxt kommer behovet att både förskolor och skolor behöver byggas/byggas ut.

Det är viktigt att alla barn och elever har tillgång till ändamålsenliga och likvärdiga lokaler, i hela kommunen. Det finns flera äldre förskole- och skollokaler som inte är fullt anpassade efter den pedagogik och de arbetssätt som undervisningen utförs på idag. Det saknas grupprum och utrymmen som är flexibla. Även ytor för personal och elevhälsa har behov av förändring. Nya ökade krav för tillgänglighet, miljökrav och ventilation påverkar även lokalernas beskaffenhet.

För att få ett så effektivt lokalnyttjande som möjligt och på så sätt spara på både ekonomiska och mänskliga resurser krävs ett mer innovativt tankesätt. Ett effektivt lokalnyttjande beskriver graden av användbarhet och förutsättningar för att lokalerna ska användas optimalt under hela dagen/dygnet. I framtiden bör ett större samnyttjande av lokaler inom förvaltningen men även mellan olika förvaltningarna ske.

3 Verksamhetslokaler

3.1 Nulägesbeskrivning

I Alingsås Södra kommun del finns behov av utökade lokaler både i nuläge och framåt som en följd av nybyggnation av bostäder i framförallt Ingared.

I Alingsås tätort möter lokalkapaciteten behovet av platser övergripande medan det skiljer sig mellan geografiska områden. Planering av placeringsskolor kommer att behöva ses över som en följd av nybyggnation och skolornas placering i relation till växande bostadsområden.

I Alingsås Norra kommun del möter lokalkapaciteten behovet av platser övergripande.

För flera områden i Alingsås är en utmaning att många enheter är små och utifrån både organisatoriska och ekonomiska aspekter behöver större enheter planeras vid nybyggnation.

3.1.1 Kapacitet förskola

Kapaciteten i förskolan bygger på lokalernas beskaffenhet, gruppernas storlek samt barnens ålder. Av både organisatoriska och ekonomiska skäl bör förskolor med färre än 60 barn avvecklas eller byggas ut allt eftersom. Vid nybyggnad är målsättningen att förskolor har plats för 120-160 barn. Beräknad lokalkapacitet utgår från förskolornas kapacitet i maj månad då antalet barn i verksamheten är som högst.

Under våren 2021 finns det 30 kommunala förskolor. I dessa är det 1 836 barn placerade under vårterminen 2021, (jmf 1 818 barn föregående period år 2020). Enligt barn- och ungdomsnämndens Budget 2021-2023 upphör den kommunala pedagogiska omsorgen i Alingsås, vilket innebär 13 ytterligare barn i förskoleverksamhet från hösten 2021.

Av det totala antalet förskolebarn har 75,8% en placering i Alingsås kommuns regi, dvs en lägre andel än tidigare (jfr 76,4 % 2020). 22,3 % är placerade i fristående verksamhet medan 1,3% är placerade i annan kommun.

Utifrån lokalkapacitet beräknas antal barnomsorgsplatser under 2021 vara i balans i stort sett hela kommunen. Den volymökning som har skett i förskolan har tagits emot av både kommunala och fristående förskolor.

Stockens förskola med plats för upp till 60 barn finns i paviljonger med tillfälligt bygglov och kommer att avvecklas senast december 2022, pga. att det tillfälliga bygglovet inte förlängs. I och med ombyggnationen av Brogårdens förskola kommer de barn som idag är placerade på Stockens förskola att kunna placeras på Brogårdens förskola.

3.1.2 Kapacitet skola

I kommunen finns det 17 st. kommunala grundskolor. Av dessa är 13 st. skolor F-6, tre skolor årskurs 7-9 och en skola är F-9. Våren 2021 finns det 4 447 inskrivna elever i grundskolan, jmf 4 377 föregående period. Av det totala antalet elever år F-9 har 82,7 % en placering i Alingsås kommuns regi, dvs en lägre andel än tidigare (jfr 83 % 2020). 15,9% går i fristående verksamhet medan 1,5% går i annan kommun.

Den volymökning som har skett i grundskolan har tagits emot av både kommunala och fristående skolor men trots en minskande andel i kommunal verksamhet har det faktiska elevantalet stigit. Andelen elever i fristående skolor ökar succesivt med elevens ålder.

Som helhet är skolornas kapacitet tillräcklig i kommunen men det finns en variation mellan skolor och geografiska områden.

Några skolenheten har kompletterats med paviljonger. På Noltorpsskolan finns paviljonger utifrån att möta elevunderlaget samt under pågående om- och tillbyggnation. Även Nolbyskolan kompletteras med paviljonger för att möta elevunderlaget. Vid Sollebrunns skola finns en paviljong som har sagts upp från augusti 2021. Detta utifrån att elever rymms i skolbyggnaden.

För att möta framtidens utmaningar och samtidigt bibehålla och utveckla god kvalitet behöver en grundskola ha kapacitet för minst 550-600 elever. Detta för att kunna skapa en hållbar klassorganisation och på ett resurseffektivt sätt kunna leva upp till författningarnas krav på bemanning, undervisning och betygssättning.

3.2 Fördjupad beskrivning av framtida lokalbehov

I enlighet med Alingsås kommuns tillväxtprogram 2021-2030 är det långsiktiga målet att skapa minst 1000 nya bostäder inom tillväxtprogrammets 10-årsperiod. De områden som kommunen planerar att utveckla är bl.a. Stadsskogen och Mjörnstranden samt ett antal förtätningsprojekt i tätorten. Detta innebär att det behövs både nya skolor och nya förskolor i områdena.

När nya bostadsområden planeras är det viktigt att i ett tidigt skede utreda om det medför ett behov av nya förskolor och skolor för att undvika tillfälliga och kostsamma lokallösningar. En utmaning för förvaltningen är att de tomter som släpps för byggnationer inte alltid klarar av storleken som önskad kapacitet kräver, det gäller både vid nybyggnation av grundskola så som förskola. Det är viktigt att behov av storlek ses utifrån flera aspekter, ekonomiskt, pedagogiskt och att möta kommuninvånarens behov och efterfrågan.

Gällande Stadsskogen, Mjörnstranden och Ingared pågår planering för ytterligare förskola och skola. Utifrån kommande behov behövs både förskola och skola upp till åk 9 för att möta upp ökat antal barn och elever i dessa nybyggnationsområden.

3.2 Behovsanalys förskola

I takt med att kommunen växer beräknas efterfrågan på förskoleplatser att öka. Detta, tillsammans med tillfälliga bygglov samt förskolelokaler som inte är ändamålsenliga, gör att nya förskolor behöver byggas och/eller att befintliga förskolor behöver byggas ut.

Utbyggnad av Brogårdens förskola påbörjades hösten 2020 och beräknas vara klar till vårterminen 2022. Förskolan kommer då att kunna ta emot ca 140 barn (jmf 53 barn i mars 2021). Brogården kommer att täcka behovet för de barn som i dag går på Stockens förskola samt möta en befolkningsökning i området.

Arbete med en ny detaljplan för en förskola i Nohaga med kapacitet för 120 barn pågår. Nybyggnationen av förskolan syftar till att täcka behovet för de barn som idag går i paviljonger i

Nolhaga förskola och delvis för de förskolor som ryms i skolbyggnader som behöver utrymmas för att ge plats åt skolans verksamhet.

Det finns behov av en ny större förskola i Noltorp, dels för att ersätta Lövhyddans förskola och Nolängens förskola men även för att möta en ökande befolkning och generationsväxling i området. Detta arbete pågår och ansökan om planbesked för byggnation av en förskola är inskickat.

När norra Stadsskogen, etapp 4 och 5 samt södra Stadsskogen färdigställs kommer det finnas behov av fler förskoleplatser. Utifrån kommande behov behövs förskola för att möta upp ökat antal barn i dessa nybyggnationsområden.

Efterfrågan på förskoleplatser i Alingsås Södra kommun del är hög i förhållande till dagens lokalkapacitet och tillsammans med förväntad ökad efterfrågan behövs fler förskoleplatser så snart som möjligt. Utifrån ökad byggnation och inflyttning behöver både förskolas och skolas lokalkapacitet ökas inom de närmsta åren och en lösning kan vara att den förskolebyggnad som ligger närmast skolan frigörs för att ge plats till skolverksamhet. Byggnation av förskola skulle därmed ge ökad kapacitet för både förskola och skola vilket behöver tas med i planering så att förskolans lokal motsvarar kapacitetsökning i både förskola och skola.

Barn- och ungdomsnämnden har under våren 2021 beslutat om att en förstudie ska göras för en ny förskola i Ingared.

I Sollebrunn finns flera mindre förskolor och det finns ett behov att se över förutsättningar för en samlad förskola.

3.2.1 Trendprognos, förskola 2021-2026

Alingsås kommuns trendprognosen från Statisticon 2021 pekar på att antalet förskolebarn i kommunen kommer att öka kraftigt de kommande åren. Prognosen har även reviderats upp kraftigt från den prognos som släpptes år 2020.

Förskola (1-5 år) – Totalt antal barn						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Prognos 2021	2 504	2 503	2 570	2 620	2 695	27 71
Prognos 2020	2 477	2 466	2 486	2 509	2 536	Ingen data
Differens 2021 vs 2020	26	37	84	111	159	Ingen data

Prognosen för antal barn i förskola har ökat mot tidigare lämnad prognos. Prognosen ligger till grund för Barn- och ungdomsnämndens ramtilldelning och vidare intern resurstilldelning.

3.3 Behovsanalys skola

Under våren 2020 startade en omfattande om- och tillbyggnad av Noltorpsskolan. Då skolan står klar kommer den ha en kapacitet för 600 elever i grundskola och 40 elever i grundsärskola. Under byggnationen sker undervisning och fritidsverksamhet i tillfälliga lokaler. Grundsärskolans undervisning och fritidsverksamhet sker på Ångaboskolan fram till dess att Noltorpsskolan står klar.

Våren 2021 går det 1 130 elever på de tre 7-9 skolor som alla ligger i Alingsås tätort och som tar emot elever från tätorten, Långared samt Alingsås Södra kommun del. I och med att kommunen växer även utanför tätorten, främst söder ut, finns anledning att se över kommande behov av skola upp till åk 9 för

att möta upp ökat antal barn och elever nybyggnationsområden.

Stadsskogens skola är för liten för att ta hand om den ökning av elever som kommer då norra Stadsskogen, etapp 4 och 5 samt södra Stadsskogen färdigställs. Inför detaljplaneringen av dessa områden pågår en dialog med planenheter på samhällsbyggnadskontoret.

I Ingared har nya bostadsområden med blandad bebyggelse tillkommit och det pågår i dagsläget ytterligare byggnation. Utifrån ökad byggnation och inflyttning behöver skolans lokalkapacitet ökas inom de närmsta åren och en lösning kan vara att den förskolebyggnad som ligger närmast skolan frigörs för att ge plats till skolverksamhet. Byggnation av förskola skulle därmed ge ökad kapacitet för både förskola och skola.

I Alingsås Norra kommundel finns möjlighet till ett mer effektivt nyttjande av lokaler genom att nyttja tillgänglig kapacitet i Sollebrunns skola.

3.3.1 Trendprognos grundskola

Alingsås kommuns trendprognosen från Statisticon 2021 pekar på att antalet barn i grundskola i kommunen kommer att öka de kommande åren. Den största ökningen kommer att ske inom årskurs F-6, även om prognosen initialt har reviderats ner från 2020.

Grundskola (Åk F-6) - totalt antal elever						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Prognos 2021	3 725	3 758	3 768	3 830	3 893	3 988
Prognos 2020	3 762	3 788	3 781	3 797	3 814	ingen data
Differens 2021 vs 2020	-37	-30	-12	33	80	

Gällande årskurs 7-9 håller sig elevantalet relativt konstant de kommande åren, en kraftigare ökning bör ske på lite längre sikt när eleverna i F-6 åldras och behöver beredas plats i årskurs 7-9.

Grundskola (Åk 7-9) - totalt antal elever						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Prognos 2021	1 628	1 639	1 704	1 707	1 707	1 682
Prognos 2020	1 633	1 639	1 692	1 694	1 691	ingen data
Differens 2021 vs 2020	-5	1	12	12	16	

Prognosen för antal elever i grundskola har både minskat och ökat mot tidigare lämnad prognos. Prognosen ligger till grund för Barn-och ungdomsnämndens ramtilldelning och vidare intern resurstilldelning.

4 Objektslista

Behov
Förstudie
Detaljplan
Upphandling/projekt
Genomförande

Verksamhet/objekt	Ny-bygg	Om/-tillbygg	Tillf lokal	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Skola Noltorp	x	x		x	x	x		
Förskola Brogården	x	x		x				
Förskola Nohaga	x					x		
Förskola Ingared	x					x		
Förskola Noltorp	x							
Skola Stadsskogen	x						x	
Skola Ingared		x					x	
Förskola Sollebrunn	x							

5 Prognos och kostnadsutveckling

Budgeterad hyreskostnad för Barn- och ungdomsnämnden är 131 942 tkr år 2021.

Prognostiserad hyreskostnad för Barn- och ungdomsnämnden är 136 460 tkr år 2022.

5.1 Hyrorna varierar

Hyrorna varierar mellan olika förskolor och skolor beroende på att lokalerna är olika och byggda vid olika tid. Nyproducerade enheter innebär en högre hyra och små enheter är dyrare i relation till kapacitet än vad större enheter är vilket innebär att det är kostnadseffektivt att planera för större enheter vid nybyggnation.

5.2 Paviljonger

För att lösa ett akut behov av lokaler kan paviljonger hyras in. De tillfälliga lokalerna kan vara ett bra alternativ ur ett kortsiktigt perspektiv men på lång sikt blir det en dyr lösning som också har begränsningar i lokalernas funktion och utformning. Sett till enbart hyra per kvm för paviljong, så är skillnaden inte så stor men utifrån hela kostnaden med både etableringen och avetablering av paviljongen så handlar det ofta om stora belopp som inte ingår i den årliga hyran utan är en direktkostnad.